

Klaudia Zhavanelá, 23 rokov, Košice

Fanklub Sv. Šebastiána

Ako dieťa som s obľubou skúmal životopisy svätých... samozrejme, ak sa výskumom dá nazvať prečítanie zopár článkov na Wikipédii a ešte k tomu v slovenskom jazyku.

Nedá sa povedať, že by moje „bádanie“ prinieslo prínos pre vedeckú obec. Ten mizivý počet riadkov sa nemohol porovnávať s pestrým obsahom na ruskom, talianskom alebo anglickom ekvivalente danej webstránky, no na uspokojenie mojich elementárnych potrieb to stačilo. Moja Maslowova pyramída sa ukázala menej impozantná ako jej príbuzenstvo v Gíze.

Aj tak ma viac ako život svätých, zaujímala ich tragická smrť.

Predtým, než ma ukrižujete (ehm ehm), na svoju obranu dodám, že som si v tom čase (aj navzdory bedlivému pozorovaniu) na chrbte nedokázal lokalizovať jediný krížik. Ani čakanie na prvé vyrážky neprinieslo žiadne ovocie, *acne vulgaris* niet. Ak by som sa bol narodil ako dievča, odškrtával by som dni, kedy už konečne nadíde čas zarátať si do nákladov prvú push-up podprsenu.

Uhádli ste. Bol som sopliak, ktorému neuplynulo desať a tým pádom ešte nedostal druhú dávku vakcíny proti osýpkam. Práve preto som si zdravie horlivo strážil – nevedel som o žiadnom svätcovi, ktorého by zo sveta zniesli osýpky.

Nechcel som byť prvý.

S odstupom času uznávam, že moje obavy boli neopodstatnené: najprv by ma totiž museli kanonizovať. Zatiaľ som sa ešte nedostal ani na čakačku.

Viem, bol som morbídne dieťa. Nie som si úplne istý, či som z toho vyrástol.

To, že som vyrástol z detských topánok, sa dá empiricky dokázať. Nesporným faktom je, že si neobujem ani len o dve čísla menšie lakovky bez vážnejších následkov. Tak to už raz chodí, keď si jeden tvrdohlavý somár odmieta dať zoperovať haluxy.

Ako by som aj mohol? Je to jediné dedičstvo, ktoré mi zostalo po nebohej babke Eve až na tú ohavnú lampu. Kto si myslel, že vyrobiť tienidlo v tvare žabiaka je dobrý nápad?

Morbidita (či je spisovné skôr morbídnosť?) sa nedá zmerať odmerkou na mlieko ani krajčírskym metrom. Žiaľ, neodváža ho ani kuchynská váha. Jediné, čo mi zostáva, je zhodnotiť úžas na tvárach obyčajných ľudí, po tom, čo sa im zmienim o svojom netradičnom hobby.

Kým moji spolužiaci zbierali komiksy o Batmanovi, ja som trávil mladosť listovaním v ilustrovanej knihe o pravoslávnych ikonách. Zlaté ornamenty na mňa urobili nesmierny dojem, ale ako som už spomínal vyššie, nebol som vyberavé decko, neohrnu som nos ani nad inou cirkevnou literatúrou – drvivá väčšina z nej sa mohla pýšiť peknými obrázkami.

Ktorý zúfalec by už len potreboval hrdinov s laserovým pohľadom? Saul oslepol a následne sa mu vrátil zrak! Existuje snáď väčší zázrak, ako keď sa ti po beznádejnom tápaní v tme vráti zmysel, ktorý si už odpísal ako naveky stratený? Hoci prídeš o zľavu v MHD a slepeckého psa, získaš omnoho viac.

Aj keď sa okolie o mojej morbidite expressis verbis zmiňovalo iba sporadicky, ja som nestrácal nádej, že aspoň drobnú zmienku o ňom nájdem vo svojich lekárskejších papieroch. Ak na mňa od mala ukazovali prstom, že som cvok, patrilo by sa mať to aspoň medicínsky podložené, nie?

Predstavte si moje sklamanie, keď som zo svojich pediatrických záznamov vyčítal akurát to, že som bol „pastózne dieťa“, čo je taktne povedané: obézne decko.

Lekári v podobnom štýle vyjadrovania sa excelujú, kam sa len hrabe Hviezdoslav? Posúďte sami, o koľko lepšie znie fráza „Mám proktitídu!“ ako zahabkať, že vás trápi zápal sliznice konečníka. Ľahko sa môže stať, že ľudia k vám budú vzhliadať s obdivom – vaša diagnóza znie exoticky, susedka zo šiesteho ju určite nemá!

Len nech sa nikto nevyzvedá, ako ste sa k nej dopracovali.

Keď vám doktor oznámi, že ste mali „melénu“, je to utešujúcejšie ako „natrávená krv v stolici“. Aj taká „gastritída“ je osve pekné slovo, rýzde, čisté. Stokrát krajšie ako „zápal žalúdka“! Nečudo, že medikov od prváku drilujú latinčinou, je to pre kolektívne dobro nás všetkých.

Nikdy by som sa nezamestnal v zdravotníctve. Ani nie tak kvôli môjmu strachu z ihiel (hoci to taktiež nie je zanedbateľný dôvod), ale kvôli neúprosnej pravde.

Najdesivejšie na povolaní zdravotníka je to, že rozumejú svojim diagnózam. Nedajú sa opiť rožkom, sú si plne vedomí, aká je ich prognóza. Blažená buď, sladká nevedomosť!

Takže, ujasnili sme si to. Podľa odborníkov som bol pastózny, podľa rovesníkov som bol magor. Na rozdiel od Freuda, ja osobne som skúmaniu svojho JA veľkú dôležitosť nekládol. Nebol čas. Možno chýbala aj chuť.

A sluch. A čuch. A zrak. A hmat. Ktovie, ktorý zmysel bol defektný? Ľudia nie sú autá, nevyžadujú pravidelné servisné kontroly, na ich čelách nesvietia výstražné kontrolky! A keby aj, do zrkadla sa dívam nerád, zvuk vlastného hlasu mi je odporný a čuch? Nuž, čuchom viem rozlíšiť, ktorý deň v týždni je nedeľa.

Nesmejte sa! Je to pravda. Nedeľa vonia inak ako ostatné dni. Sála z nej teplo.

Niektó sa so mnou raz hádal, že teplo nemôže mať svoju typickú čuchovú stopu. Prd makový! To môže tvrdiť len zadubenec, ktorý nikdy nezaboril svoju tvár do slnkom zohriateho mačacieho kožúška. Alebo tá učka z gymka, čo nechápala, že krv má svoju typickú, železnatú pachuť! Vari sa tá rašpl'a nikdy neuhrýzla do jazyka?

Zo srdca ľutujem tých, ktorí preplávajú životom bez toho, aby ho patrične vnímali. Rád by som ich prirovnal k turistom vo veľkomeste, ale to by som krivdil turistom. Pozorný cudzinec sa za hodinovú prednášku dozvie o Dóme Svätej Alžbety viac, ako Košičan za desať rokov trvalého pobytu. Ale to nič, domáci svoj náskok využil na to, aby metódou pokus-omyl zistil, kde sa dá najkvalitnejšie ožrať za dvacku.

Ešte šťastie, že mňa zaujímal najmä ten Dóm. Bary mi na prehliadke aj tak nikto neukázal.

Svätá Alžbeta, hm. Čo by som k nej dodal?

Bola to celkom okej baba. Žila skromným, sebazapieravým životom a vraj ju to robilo šťastnou. Zomrela 17. novembra, po dvojtýždňovej, sužujúcej chorobe. 17. november je štátny sviatok, Deň boja za slobodu a demokraciu. Meniny má Klaudia.

Alžbetku mám úprimne rád. Bodaj by nie! Vždy ma to akosi ťahalo skôr ku sväticiam. Mojou Catwoman je Terézia z Ávily, mojou Wonderwoman zas Johanka z Arku. Dámy sú tak trochu ako ruténium, chemický prvok objavený v roku 1844, ktorý spolu s ródium a paládiom spadá do triády ľahkých platinových kovov: krehké, no zároveň tvrdé... hoci na ženy sa nevraší, že sú tvrdé, ale skôr, že sú silné a statočné.

Angličtina taký problém nemá. Ak si preložíte slovičko *hard*, dostanete myriádu možností. Okrem jasných významov „tvrdý“ a „ťažký“, sa v prekladovom slovníku nájdú skvosty ako „mocný“, „silný“, „neúnavný“, „neoblomný“, ale aj „prísny“, „bezcitný“, a „náročný“. Tak si už sakra vyber, idiote!

Pozitívne inšpirovaný Johankiným *silným* a *neoblomným* príkladom, už na základke som sa zaprisahal, že skonám jedine obdobnou smrťou.

Dejepisár veľmi rýchlo vypichol moju záľubu. Bodaj by nie! Keď prednášal o mužoch, ktorých životnú dráhu ukončil starostlivo mierený šíp do oka, čumel som s otvorenými ústami, kým spolužiaci umierali smiechom.

Po hodine si ma zavolať do kabinetu, trpezlivo si vypočul moju teóriu o svätcoch a na záver mi požičal monografiu o Konštantínovi a Metodovi.

Absolútne nepochopil, že mňa nezaujímajú hocijakí svätci. Odhliadnuc od skutočnosti, že nám solúnski bratia priniesli hlaholiku, pre vyšší cieľ neumreli.

To som sa mu rozhodol vyjasniť hneď na budúci týždeň. Stálo ma to nemalý kus odvahy, predsa len, bol som (a stále som) pacifista. Našťastie celý čas pritakával, a ako olivovú ratolesť mi daroval encyklopédiu o renesančnom umení.

Tá bichľa mi otvorila oči. Šokovalo ma, koľko rôznych vyobrazení Svätého Šebastiána koluje v metropolitných múzeách. Tizian, Rubens, Signorelli, Perugino – vari som nebol vo svojej záľube v mučeníkoch osamotený? Na každej verzii bolo čosi neopísateľne krásne, krehké... pripomínali koňa so zlomenou nohou, ktorého drobný pád predurčí k záhube. Nepostaví sa na vlastné, krv nepreteká zranenou končatinou.

Remarque to vedel. Vraj na západe nič nové. Pane, zavádzate! Nepárnokopytníky nám tu kolabujú rýchlosťou svetla. Nečudo, že nemecký originál používa na umierajúce kone výraz *Gemarterte Kreatur*. Na tých Božích stvoreniach je vskutku čosi martýrskeho.

Krik neustáva. To nie sú ľudia, tí nemôžu tak strašne kričať.

Kat povie: „Zranené kone.“

Ešte som nikdy nepočul kričať kone, je to neveriteľné. Žiaľ sveta, muky tvorstva, divoká, hrôzostrašná bolesť znie v tom kriku.

„Zastreľte ich, zastreľte ich predsa, doboha!“

Šikovnejší sa už asi dovtípili, že moje detstvo nebolo prechádzka ružovou záhradou. Nemal som to ľahké ani v puberte, keď som po prvom bozku neutrúsil pochvaly typu „Máš krásne oči“ poprípade „Tvoje vlasy sú tak hebké“. V miere tolerancie by bola aj poznámka o mentolovo sviežom dychu partnerky, zuboch ako perličkách či perách podobajúcim sa zrelým jahôdkam. Aj dektor lží by mlčal (kto mlčí, ten svedčí), keby som tvrdil, že jej bozky boli sladšie ako med. Ale nieee, ja kretén som musel vykokať: „Čo si myslíš, ako chutí judášsky bozk?“

Kvitujem, že mi dala košom. Trvalo jej to päť rokov, ale predsa sa odhodlala. Klára bola nerozhodný typ, ale na záver predsa prevážil zdravý rozum.

Len čo som z koberca povysával zvyšky svojho doráňaného srdca (fňuk), inšpirovaný kultovkou Fight Club som sa dal na profesionálny box. Ringy boli odjakživa moja srdcovka – za Nerovej vlády končili kresťanskí mučeníci v gladiátorskej jame, kde na nich následne vypustili levy. K dokonalosti mi chýbalo už len Samsonovo háro.

Teoreticky, taký veterinár by mal do levej voliéry jednoduchý prístup, ale viac ako šesť rokov strateného času, ma odrádzala obava, že chtiac či nechtiac, by mi za tie roky štúdia nejakú tú paskudnú medicínsku terminológiu predsa len natĺkli do hlavy.

Pravda, ujal by som sa aj ako cirkusant, tí majú s šelmami bohaté skúsenosti, ale nepríde mi fér, nútiť mačkovité k poslušnosti praskaním biča. Sú stelesnením rebélie.

Boj s ľuďmi sa ukázal ako slušný kompromis: s atmosférou zašlej éry a bez zbytočného týrania zvery. S mojimi bitkárskymi schopnosťami som majoritu času aj tak ubližoval len sebe.

Život boxera mučeníka... nič lepšie som si priať nemohol! Moja detská túžba stať sa „*Gemarterte Kreatur*“ zatienila všetko ostatné. Neriešil som karfiolové uši, hematómy ani boxerskú demenciu. Cítil som sa vo svojom živle, samozrejme, až na tie vyrazené zuby.

Na vyplúvanie krvi si človek ako-tak zvykne, ale každá strata stoličky ma vydesila novou intenzitou. Ďalší týždeň na jogurtoch a kaši? FUJ!

I keď mi asketický život sadol ako riť na šerbeľ, nerobte si plané nádeje – osud ma predurčil na rolu mizantropa, filantropia je pre pápežov. Práve preto som bol na vážkach, keď mi po jednom víťaznom zápase vtrhol do šatne tréner s tým, že...

„Na chodbe postáva tvoj kamoš zo strednej. Vraj ťa chce vidieť.“

Aký kamoš? Nevedel som o nikom.

Odpoveď na seba nenechala dlho čakať. Dvere šatne sa rozleteli dokorán a moju intímnu zónu narušil predseda triedy a zároveň triedny šašo v jednom, Marcel Šedý. Na škole sme spolu neprehodili ani slovo, teraz ma objímal a gratuloval mi k titulu.

Jeho záujem ma prekvapil. Dá sa povedať, že mi istým spôsobom lichotil. Spolužiaci si na mňa spomenuli len vtedy, keď sa rozhodli vyskúšať kariéru poisťovacieho agenta... a radšej ani vtedy nie.

Bavil som sa až dovtedy, kým sa mi nepokúsil predať hriankovač z druhej ruky.

„Predchádzajúci majiteľ tvrdí, že sa v obhorených častiach chleba objavujú tajomné znamenia. Údajne v nich zazrel aj Ježišovu tvár.“

„Tým chceš povedať, že na mňa chceš nasoliť topinkovač, ktorý nezvládne ani svoju základnú úlohu to jest, opiecť chleba, bez toho, aby ho spálil? Vieš o tom, aké nezdravé je spálené jedlo? Je zásobárňou karcinogénov.“

„Karcinogén, hore dole! Nevedel som, že si taká fajnovka. Ceny vitamínu D idú hore, treba si nejakú posilniť imunitu. Len tak mimochodom, že si to ty... nechceš vitamíny so zľavou? V aute mi zvýšilo zopár balení.“

„Vypadni!“

„Mám pre teba skvelú ponuku.“

„Čo také? Fritézu, ktorá pripraví rezne s podobizňou panny Márie?“

„Prosím ťa! Keby som vlastnil niečo také, už sa opaľujem na Bahamách. Poviem ti to na rovinu. Si dokonalým adeptom na člena nášho spoločenstva.“

Vtedy mi už bolo všetko jasné! V televíznych novinách v poslednom čase silneli hlasy poškodených, ktorí prišli o majetok vďaka šarmantnému podvodníkovi. Marcel Šedý. Martin Čierny. Marián Běžový. Milan Šedivý. Magor Všívavý!

„Povedz rovno náboženského kultu,“ zamrmlal som popod nos. „Hoci ja osobne by som uprednostnil výraz podvod či podfuk.“

„Radšej sa držme termínu spoločenstvo, tak to definuje zmluva. Moja pointa je, že nie si úplne naivný. To je dobre, biznismen potrebuje chrbtovú kosť. Nesmie naletieť každej kravine, môže ho to stať kariéru.“

Zdalo sa mi to alebo som v jeho očiach zazrel náznak slz? Nebránili mu však v tom, aby vo svojich náborových nezmysloch pokračoval: „Práca u nás má rôzne benefity. Trinásť plat, permanentky do fitka, gastrolístky...“

„Nemyslím si, že je to dobrý nápad.“

„Prečo nie? Svet potrebuje naivných bláznov ako si ty.“

„Neprotirečíš si trochu?“

Pozorný čitateľ si všimne, že len o pár riadkov vyššie môj spolužiak tvrdil, že...

„Naivita je koncept, ktorý sa dá interpretovať vo viacerých rovinách. Tvoje detinské zanievanie pre vec by nám mohlo pomôcť. Prines so sebou svoje ilustrované knižky, porozprávaj nám o svätcoch ako za starých dobrých čias, pomodli sa ruženec a môžeš ísť domov, bohatší o sto, nie, dvesto eur! Platí!“

„Nie som na predaj.“

„To vravel aj Judáš a pozri sa, kam to dotiahol.“

Pochybujem, že naštudoval príbeh do finále.

„Marcel, znie to lákavo, ale...“

„Je to ako keď diabol pokúšal Ježiša na púšti?“

„Som síce na predsúťažnej keto diéte, ale to má od štyridsaťdňovej hladovky ďaleko. Tvoja ponuka mi lichotí, no pochybujem, že práve ja som ten typ, ktorý by svojím prejavom dokázal presvedčiť masu čo i len k tomu, aby si kúpili kilo jablka a kde je ešte otázka náboženstva? Ľudia sa nedajú obrátiť na vieru len tak, ja nie som misionár.“

Marcelove konanie len potvrdilo moje slová. Viac ako môj prejav ho zaujali moje trofeje.

Nečudo. Leštil som ich dovtedy, kým som sa neozvala bolesť karpálneho tunela.

„Zvláštne boxérske meno, Pius. A to si si nemohol vybrať niečo biblické ako napríklad Peter či Pavol?“ namietol pri tom, ako s uznaním obdivoval svoju podobizeň v nablýskanej trofeji. Ach, Berlín 2009.

A keby si len vedel, kamoško, že pôvodne som sa chcel titulovať Augustín.

Keď si už meral tú dialku, nenechal som ho odísť bez lekcie katechnizmu. „Predtým, než vymenuješ všetkých apoštolov, chcel by som tvoju pozornosť upriamiť na fakt, že Pius Dvanásť, vlastným menom Eugenio Maria Giuseppe Giovanni Pacelli, bol dvesto šesťdesiaty rímsky pápež. Podobne ako aj jeho predchodca Pius Jedenásť, Pius Desiaty, Pius Deviaty, Pius Ôsmý... snád' vidíš logiku vecí. V kresťanských kruhoch je to meno celkom in, keďže znamená zbožný.“

Nedal sa vykoľajit'. Aj keď vycítil moju výčitku, čo sa neznalosti cirkevných dejín týka, veľkoryso ju ignoroval. Pristúpil k veci z iného súdka: „Si boxer, máš priaznivcov, však? Od fandanía je len krôčik k zbožňovaniu.“

V tej chvíli som si želal, aby som nejaký ten fanklub mal. Musí to byť príjemné, tá vedomosť, že ti niekto drží palce, kým ti v ringu spomínané prsty ohýnajú do neprírodných uhlov.

Vraj „Ohýbaj ma mamko, pokiaľ som ja Janko, keď ja budem Jano, neohneš ma mamó“, ale verte mi, všetko sa dá, len treba chcieť. Fraktúra palca bolí ako sviňa, na škále od 1 do 10 je to solídna osmička, no s podporou verných kamošov ako sú Fentanyl a Diklofenak, sa dá ako-tak zniesť.

„Nechcem ti marit' nádeje, ale pochybujem, že by mi niekto založil fanklub.“

„A to hovoríš len tak? Mrkol si sa na facebook? Alebo na instagram?“

„Sociálne siete nepoužívam a aj keby, neverím, že by to malo zmysel.“

Podomový predajca hriankovačov sa po počutí týchto slov zatváril, akoby som znesvätil hrob jeho matky. Od vitríny s trofejami si to namieril rovno k jej majiteľovi. Nikdy by som si nebol pomyslel, že o hlavu menší chlap môže pôsobiť tak výhražne. Vari svoju kariérnu dráhu začínal v mafii?

„Vraj nemajú význam. Hýbu svetom! V dnešnom svete sa nedá robiť obch... osveta bez ich pomoci,“ zasyčal. Ani zmija nemohla byť presvedčivejšia.

Poučený skúsenosťami som sa nedal zahnať do kúta. Pes, ktorý breše, nehryzie.

„Myslel som si, že cirkev propaguje život plný pokory,“ hlesol som nevinne.

Rozhodil rukami. Haf!

„Ale hovno! Cirkev kráča s dobou. Pápežov účet na insta má vyše osem miliónov sledovateľov. Poznáš Amišov? Zaspali dobu. Žijú prostý život, bez elektriny a výtvarníkov modernej doby. My hlásame pravý opak, lepšie to predáva. Vieš, ako sa vraví: *Love the sin, hate the sinner.*“

„Máš to nejak pomýlené.“

Alebo sa mýlil Gándhí. Pravdu hľadá vždy niekde uprostred.

Marcelovi, Martinovi, Mariánovi... či ako sa do pekla vlastne volal, sa dá vytknúť všeličo, no jedno sa mu nedá odoprieť – je dôsledný. Neodišiel bez príslubu, že o jeho návrhu popremýšľam, na rozlúčku mi nechal svoju vizitku. Bol to premyslený detail alebo nešťastná náhoda, že čísla žiarili farbou čerstvej krvi? Nikto ju nepozná dôvernejšie ako ja... možno až na chirurgov, hematológov, upírov a menštruujúce ženy.

Kedysi som sa nazdával, že som novodobý Sv. Šebastián. Mám na to, aby som uspel vo svete organizovaného zločinu?

Jedno je isté: potrebujem si trochu vyšperkovať životopis. Poznáte to – jedna lastovička leto neurobí a hriešnici robia najlepších svätcov.

V románe Ohňom a mečom, diele z pera Henryka Sienkiewicza (hoci pán spisovateľ je v našich končinách známy skôr svojím opusom magnum Quo Vadis), kozácky ataman povie hlavnej hrdinke: „Mňa sa nemusíš báť. Si pre mňa ako svätá ikona.“

To je veľmi zavádzajúce. Ani svätá ikona nie je v bezpečí pred hriešnymi myšlienkami. Na internetovom fóre sa nájde kopec lesbičiek z cirkevných škôl, ktoré dosvedčia moje slová. Holt, niektoré vyobrazenia nepoškvrnenej panny sú veľmi sugestívne. Všetko, čo je čisté a nevinné, si priam koleduje o to, aby bolo skorumpované a vyváľané v bahne. Veď si to vyskúšajte, oblečte si bielu na piknik!

Ale len opatrne. Niektoré škvrny sa už nikdy nevyperú.

Koľká irónia, že na tie od krvi stačí trocha mydla a studenej vody.